

Discussiememo

Van	5.1.2.e
Afgestemd met	5.1.2.e
Aan	IPO Wolvenwerkgroep
Datum	8 november 2023
Onderwerp	Versnelling proces afhandeling wolvenschade
Bijlage(n)	2

Doel van deze notitie

Een viertal opties benoemen, waarbij specifiek wordt aangegeven wat de verandering gaat zijn ten opzichte van het huidige proces; en wat de voor- en nadelen zijn. Dit als basis voor de discussie in de IPO Wolvenwerkgroep over versnellingsmogelijkheden. Een combinatie van opties is ook denkbaar.

Inleiding

In de vergadering van september van het IPO-bestuur is n.a.v. de rondvraag van de provincie Overijssel toegezegd om de mogelijkheden voor het versnellen van het huidige proces van de afhandeling (beschikken en betalen) van de wolvenschade (zie bijlage 1) te inventariseren.

Eerder dit jaar heeft BIJ12 eenzelfde verzoek ontvangen van Provincie Drenthe. Mede naar aanleiding hiervan zijn al stappen ondernomen, met name op het gebied van digitalisering en automatisering, om het proces te versnellen (zie bijlage 2).

In deze discussiememo passeren de opties die destijds zijn verkend nogmaals de revue. Ook wordt aan de Wolvenwerkgroep verzocht om mee te denken over eventuele andere opties voor versnelling van het proces. Daarbij is van belang om stil te staan bij het doel van een eventuele versnelling: wat moet er precies bereikt worden en waarom? Welk probleem wordt hiermee opgelost?

Beslistermijnen

Zoals hierboven genoemd heeft BIJ12 begin maart stappen ondernomen om het proces te versnellen. Hierdoor zijn de beslistermijnen al aanzienlijk verbeterd. Overigens is BIJ12 niet de enige die invloed heeft op de afhandeltermijn. Ook het aanleveren van gegevens door de dierhouder zelf, het taxatiebureau en WENR, hebben invloed op het beslisproces. Vergeleken met de afhandeling van dossiers gewasschade verloopt de afhandeling van dossiers wolvenschade sneller.

Hieronder een overzicht in hoeveel gevallen de beoogde behandeltermijn van zestien weken (gemiddeld zes weken vóór, + tien weken na ontvangst taxatie en DNA) wordt gehaald:

Voorheen (maart 2015 – 9 maart 2023) (voor automatisering):

- 67% (598 van de 886) van de afgehandelde meldingen niet binnen de termijn;
- 33% (288 van de 886) van de afgehandelde meldingen wel binnen de termijn.

Nu (9 maart 2023 – heden) (na automatisering):

- 20% (24 van de 119) van de afgehandelde meldingen niet binnen de termijn;
 - 80%** (95 van de 119) van de afgehandelde meldingen wel binnen de termijn
- Er is dus al veel tijdwinst gemaakt.

===

Datum 6 november 2023
Onderwerp Versnelling proces afhandeling wolvenschade

Inventarisatie versnellingsopties (A t/m D)

Optie A: Kortere termijn voor aanleveren gegevens door de dierhouder (termijn verkorten van zes naar vier weken)

Optie B: Vervolgstappen zetten in digitalisering afhandelingsproces waardoor de benodigde beoordelingstermijn van BIJ12 wordt verkort

Optie C: Processtap DNA-analyse achterwege laten voor afhandeling dossier

Optie D: Na een melding van vermoedelijke wolvenschade een voorschot uitbetalen op basis van een onvoltooide taxatie

Uitwerking opties:

Optie A: Kortere termijn voor aanleveren gegevens door de dierhouder (termijn verkorten van zes naar vier weken)

In de praktijk betekent deze optie het volgende:

Nu: Het definitieve taxatierapport wordt maximaal zes weken na de melding opgeleverd aan BIJ12. Hierin staan de totale kosten/schade. Zodra het dossier compleet is (taxatierapport en DNA-uitslag), volgt de beslissing op de tegemoetkomingsaanvraag (melding) en de uitbetaling.

Voorstel: Het definitieve taxatierapport wordt maximaal vier weken na de melding opgeleverd aan BIJ12. Alle gegevens die dan nog niet geleverd en/of bekend zijn, zoals gewonde dieren die alsnog zijn overleden/geëuthanaseerd of dierenartsfacturen, worden niet meegenomen in de taxatie. Daarna volgt de beschikking op de aanvraag (melding) voor tegemoetkoming en de uitbetaling.

Huidige proces:

Na een melding komt binnen 24 uur een taxateur. Die stelt een bezoekrapport op. Er kan vertraging zitten in het wachten op gegevens die de dierhouder moet aanleveren. Denk met name aan de factuur van dierenartskosten, bijvoorbeeld bij verwonde en/of geëuthanaseerde dieren. De werkafpraak is dat het taxatiebureau *binnen maximaal zes weken* na de melding het definitieve taxatierapport aan BIJ12 levert. Als er geen sprake is van gewonde dieren en/of dierenartsfactuur, of als een dierhouder de benodigde gegevens eerder aanlevert, zal het taxatierapport ook eerder dan binnen zes weken worden opgeleverd aan BIJ12. Daarna dient BIJ12, zodra het dossier compleet is, *binnen tien weken* te beslissen.

Ter illustratie:

Afgelopen schadejaar (1 nov 22 t/m 31 okt 23) zijn 422 vermoedelijke wolvenschademeldingen afgehandeld door BIJ12. Bij 292 (69%) daarvan was (ook) sprake van gewonde dieren, waardoor het definitieve schadebedrag niet direct bij het eerste taxatiebezoek vastgesteld kan worden.

Voordelen van keuze A :

- De dierhouder heeft zelf invloed op het proces. Diegene krijgt sneller geld, als die zelf sneller de benodigde gegevens aanlevert;
- Versnelling zonder gevolgen voor uitvoering(slast);
- Versnelling zonder financiële gevolgen.

Nadelen / risico's van keuze A :

- Mogelijke stijging aantal bezwaren als een gewond dier en/of factuur dierenartskosten (nog) niet is meegenomen in de primaire beschikking/betaling. In bezwaar- of herzieningsfase kunnen deze kosten alsnog meegenomen worden. Dit zal dan wel zorgen voor een extra uitvoeringslast.

Datum 6 november 2023
Onderwerp Versnelling proces afhandeling wolven-
schade

Optie B: Vervolgstappen zetten in digitalisering afhandelingsproces

In de praktijk betekent deze optie het volgende:

Nu: Sinds 1 november 2023 is het gehele taxatieproces gedigitaliseerd. Daarmee is de uitvoeringslast (handmatig werken) voor BIJ12 al significant verminderd. De laatste administratieve last kan worden weggenomen wanneer het schadeproces ook in het Wolvenmeldpunt wordt geïmplementeerd. De laatste stap die nu nog handmatig verloopt, namelijk het verwerken van de DNA-uitslagen, zal dan ook volledig zijn gedigitaliseerd.

Voorstel: Het gehele proces is gedigitaliseerd. De administratieve verwerking voor BIJ12 is het beoordelen en fiatteren van het dossier.

Huidige proces:

Nadat de DNA-uitslagen bekend zijn, dienen deze handmatig bij het juiste dossier te worden ingevuld. Hierna kan, indien het taxatierapport al is opgeleverd, het dossier worden beoordeeld.

Voorstel:

Het verder implementeren van het schadeproces in het Wolvenmeldpunt hoog prioriteren, waardoor ook de laatste uitvoeringslast wordt weggenomen.

Voordelen van keuze B :

- Versnelling en verbeterde nauwkeurigheid van het afhandelingsproces door verminderde handmatige administratieve handelingen;
- Versnelling zonder gevolgen voor uitvoering(slast).

Nadelen / risico's van keuze B :

- Het prioriteren van het schadeproces in het Wolvenmeldpunt zorgt voor vertraging in andere belangrijke doorontwikkelingen van het Wolvenmeldpunt betreffende de monitoring. Het Wolvenmeldpunt is in eerste instantie gerealiseerd voor monitoring;
- Een snellere realisatie zorgt waarschijnlijk voor hogere kosten dan begroot, omdat de aanbestede partij de bijbehorende kosten zal doorbelasten. Daarnaast is de verwachting dat er opnieuw Europees aanbesteed moet worden, wat betekent dat deze optie niet op korte termijn het gewenste effect zal hebben.

Alternatief voorstel:

Het handmatig verwerken van de DNA-uitslagen prioriteren op overige werkzaamheden.

Voordelen van het alternatieve voorstel:

- Versnelling zonder gevolgen voor de doorontwikkeling van het Wolvenmeldpunt betreffende de monitoring.

Nadelen / risico's van het alternatieve voorstel:

- Andere werkzaamheden met hoge prioriteit worden later dan gewenst opgepakt.

Optie C: Processtap DNA-analyse achterwege laten voor afhandeling dossier

In de praktijk betekent deze optie het volgende:

Nu: bij elke door BIJ12 opgevolgde melding worden, voor zover mogelijk, DNA-monsters afgenomen. Deze worden 1x per maand door WENR geanalyseerd. De uitslag is elke derde week van de volgende maand bekend. Meldingen aan het begin van een maand wachten dus langer op uitslag van de analyse, dan meldingen later in de maand. (Een enkele keer zijn de monsters pas op tijd binnen voor de analyse van de daaropvolgende maand, waardoor de uitslag pas acht weken na de aanval bekend is).

Zodra dossier compleet is, dus met taxatierapport en DNA-uitslag, volgt beschikking en betaling. Daarnaast dragen de DNA-uitslagen bij aan de wettelijke monitoringstaak.

Optie: niet meer wachten op uitslag van DNA-analyses door WENR.

Datum 6 november 2023
Onderwerp Versnelling proces afhandeling wolvenschade

In de praktijk kan BIJ12 hierdoor mogelijk circa vier tot acht weken eerder beschikken/betalen. Dat is echter niet precies te zeggen want hangt mede af van wanneer het definitieve taxatierapport aan BIJ12 wordt geleverd.

In het kader van de monitoringstaak van BIJ12 dienen de DNA-analyses wel nog steeds plaats te vinden.

Deze keuze leidt ertoe dat meldingen (aanvragen) worden uitbetaald waarvan – ná ontvangst DNA-uitslag – geconcludeerd moet worden dat *de wolf niet de oorzaak was*. In de praktijk is dit ca. 23% van de meldingen (zie uitgebreidere cijfers onder Optie D).

Niet is uit te sluiten dat dit percentage stijgt wanneer dierhouders melding kunnen doen van alle aanvallen op vee, zonder de DNA-analyse wordt meegenomen in de beschikking.

Huidige proces:

Pas als een dossier compleet is, zowel definitieve taxatierapport als DNA-uitslag zijn bekend, wordt beschikt en eventueel betaald.

Ter illustratie:

Afgelopen schadejaar (1 nov 22 t/m 31 okt 23) zijn 422 vermoedelijke wolvenschademeldingen afgehandeld door BIJ12.

Bij 372 meldingen hiervan [waar DNA en taxatierapport binnen is bij BIJ12], was in 163 gevallen (44%) de DNA-uitslag eerder bekend dan het taxatierapport. In 199 gevallen (53%) was het taxatierapport sneller opgeleverd, dan de DNA-uitslag.

In 10 gevallen (3%) kwamen de DNA-uitslag en het taxatierapport op dezelfde dag bij BIJ12 binnen.

Voordelen van keuze C :

- In mogelijk de helft van de gevallen tijdswinst, omdat bij de beschikking op een tegemoetkomingsaanvraag niet hoeft te worden gewacht op de DNA-uitslag;
 - o de precieze tijdswinst is niet goed te zeggen (zeg 50-50). In 44% van de zaken is de DNA-uitslag binnen voordat het taxatierapport binnen is. In 53% van de zaken moet na ontvangst van het taxatierapport nog gewacht worden op DNA-uitslag.
- De monsters worden, in kader van de monitoringstaak van BIJ12, nog wel geanalyseerd.

Nadelen / risico's van keuze C :

- Na uitbetaling, kan na ontvangst van de DNA-uitslag blijken dat geen sprake was van wolf, en dus ten onrechte is uitbetaald. Dit geldt voor 23% voor de gevallen, bijna een kwart.
- Keuze terugvorderen: doet iets met het draagvlak onder dierhouders. En geeft meer bezwaren.
- Keuze niet terugvorderen: dit zijn dan onverschuldigde betalingen (steun). En leidt tot een stijging van het totale budget uitkering wolvenschade.
- Bij keuze 'niet terugvorderen' ontstaat daarnaast een niet uit te leggen ongelijkheid voor dierhouders:
 - o in een zaak waarin het taxatierapport er éérder is dan de DNA uitslag – krijgt men uitbetaald, we wachten immers niet op uitslag. Blijkt later: niet wolf, dan wordt niet teruggevorderd.
 - o In een zaak waarin de DNA-uitslag (niet wolf) er éérder is dan het taxatierapport, dan krijgt deze dierhouder NIET betaald.
- Risico beeldvorming media : niet fraai.

Optie D: Na een melding van vermoedelijke wolvenschade een voorschot (bedrag voor de dode dieren uitbetalen, op basis van een onvoltooide taxatie. (Dus een voorschot op basis van het bezoekerapport (en niet wachten op DNA-uitslag en definitief taxatierapport)).

In de praktijk betekent deze optie het volgende:

Nu: wachten met beschikken (en betalen) tot het definitieve taxatierapport met het totale schadebedrag is opgeleverd en DNA-uitslag bekend is. Daarna volgt de beschikking op de tegemoetkomingsaanvraag (melding) en de uitbetaling.

Voorstel: Na de eerste terugkoppeling van de taxateur het aantal dode/geëuthanaseerde dieren betalen middels een voorschotbeschikking. Nadat de definitieve schade bekend is, een tweede, definitieve beschikking nemen.

Datum 6 november 2023
Onderwerp Versnelling proces afhandeling wolvenschade

Huidige proces:

Zodra er een definitief taxatierapport is opgeleverd door het taxatiebureau en de DNA-uitslag bekend is, wordt een dossier beoordeeld, een beschikking genomen en kan een dierhouder tegen deze beschikking in bezwaar. De huidige beoogde termijn voor afhandeling is zestien weken (oplevering taxatierapport zes weken na melding, DNA-uitslag maximaal acht weken na melding en beoordeling, beschikking en betaling tien weken na ontvangst taxatierapport. Na ontvangst beschikking heeft een dierhouder zes weken om bezwaar te maken).

Ter illustratie:

Afgelopen schadejaar (1 nov 22 t/m 31 okt 23), zijn 422 vermoedelijke wolvenschademeldingen afgehandeld door BIJ12. Bij 264 (63%) daarvan kwam wolf (en 2x goudjakhals) als uitslag uit de DNA-analyse. Van 37 meldingen is de DNA-uitslag nog niet bekend. Bij 119 (28%) meldingen is geen afname geweest, kwam er geen resultaat uit de DNA analyse of werd het DNA van hond aangetoond. In 23 (19%) van deze 119 gevallen is de schade alsnog toegeschreven aan de wolf. Samengevat is in 23% van alle meldingen tot nu toe gebleken dat de schade niet door de wolf is veroorzaakt. Bij keuze voor scenario D, zou dit kunnen betekenen dat bij ca. een kwart van de uitbetaalde voorschotten zou blijken dat deze niet binnen de schaderegeling wolf vallen.

Optie:

Niet meer wachten op het definitieve taxatierapport. Na melding en het bezoekrapport (dus niet het taxatierapport, maar de eerste terugkoppeling van de taxateur over de aantallen gedode, gewonde en vermiste dieren) alvast een voorschotbeschikking sturen voor de dode dieren en deze uitbetalen. Nadat het definitieve taxatierapport wordt opgeleverd, en de DNA-uitslag bekend is, een tweede, definitieve beschikking nemen. Een verschil tussen het voorschot en het definitieve schadebedrag wordt verrekend.

Voordelen van keuze D :

- De dierhouder krijgt sneller een bedrag uitbetaald.

Nadelen / risico's van keuze D :

- Beschikkingen op basis van onvolledige gegevens, dus onzorgvuldig. Er kunnen bijvoorbeeld nog gewonde dieren doodgaan en gegevens van RENDAC (afvoerkosten) en dierenarts zijn niet meegenomen;
- Er wordt een voorschot uitbetaald, voor schade waarvan uit de DNA-analyse komt dat deze NIET door een wolf is veroorzaakt. Dit moet teruggevorderd worden. (Afgelopen schadejaar zou dit in ca. 23% van de gevallen zijn geweest.)
- Verminderde duidelijkheid en zekerheid van het tegemoetkomingsproces voor dierhouders, die te maken krijgen met een dubbele hoeveelheid beschikkingen en verrekeningen;
- Het risico op terugvordering van (een deel van) het uitbetaalde voorschot en de gevolgen daarvan met betrekking tot perceptie in een al gevoelig dossier;
- Verminderde uitvoerbaarheid van het (primaire) tegemoetkomingsproces. Doordat per dossier twee beschikkingen de deur uit moeten: een voorschotbeschikking met betaling en een definitieve beschikking met nabetaling of terugvordering. Dit betekent een enorm verhoogde uitvoeringslast (stel 400 wolvendossiers per jaar: dat is dan niet 400, maar 800 beschikkingen en betalingen of terugvorderingen). Het is namelijk niet mogelijk te betalen zonder een beschikking als grondslag. Terwijl het gaat om relatief kleine schadebedragen. Dit staat niet in verhouding tot de uitvoeringslast.
- Vergrote belasting bezwaarprocedure BIJ12 omdat dierhouders bezwaar mogen maken tegen zowel de voorschotbeschikking als definitieve beschikking. Ook hierbij komt een verhoogde uitvoeringslast ten behoeve van vaak relatief kleine schadebedragen.
- Extra uitvoeringskosten: op basis hiervan is de verwachting dat dit extra capaciteit (0,5 fte, schaal 10) vraagt voor de afhandeling van de tegemoetkomingen en de bezwaren.
- **Verminderde snelheid. Voor BIJ12 dubbele beschikkings- en betalingsstromen, en tegen beiden beschikkingen kan bezwaar gemaakt worden. Dit alles gaat onder de streep niet sneller: hetgeen het doel was. Het primaire proces en bezwaarproces wolf, raakt verstopt.**
- **Risico van imagoschade in media: "BIJ12 nu NOG langzamer met wolvenbetalingen."**

Datum 6 november 2023
Onderwerp Versnelling proces afhandeling wolven-
schade

Discussiepunten:

- Heeft de IPO-Wolvenwerkgroep nog andere suggesties als aanvulling op opties A t/m D?
- Piketdienst – 24 uur per dag telefonisch bereikbaar, in plaats van huidige telefonische bereikbaarheid (ma-vr van 9.00-12.00 en 13.00-17.00 uur, za-zo van 9.00-17.00 uur)? Dit zorgt voor optimale bereikbaarheid en ontzorgen van de schademelder, maar heeft ook financiële gevolgen: Per week betreft dit een vergoeding van € 5.1.1.c (jaarbasis: € 5.1.1.c). Hierbij komt nog een vergoeding voor het daadwerkelijke werk dat wordt uitgevoerd buiten kantooruren. Afhankelijk van het tijdstip geldt hier een overwerkpercentage van 25% tot 100%.
- Komt de WWG, na de discussie, tot een voorkeursoptie (of combinatie van opties)?

=====

Vervolg procedure

Naar aanleiding van de bespreking van deze discussiememo in de Wolvenwerkgroep zal een adviesmemo, met voorkeursoptie van de Wolvenwerkgroep, voor de IPO-werkgroep natuurwetgeving, AAC LG en BAC LC worden voorbereid door BIJ12.

Proces

De adviesmemo doorloopt de volgende planning:

- Eventueel voor 13 december mailronde
- Memo moet uiterlijk 27 of 28 november gereed zijn voor de IPO-werkgroep
- 13 december memo gereed voor AAC LG
- (19 december WWG)
- 10 januari 2024 AAC LG
- 1 februari BAC LC

Bijlage(n):

Bijlage 1: schema huidige schadeproces inclusief termijnen

Bijlage 2: brief van BIJ12 aan Gedeputeerde Jumelet over de schadeafhandeling wolf